

DUTCH B – HIGHER LEVEL – PAPER 1
NÉERLANDAIS B – NIVEAU SUPÉRIEUR – ÉPREUVE 1
NEERLANDÉS B – NIVEL SUPERIOR – PRUEBA 1

Monday 19 May 2008 (morning)
Lundi 19 mai 2008 (matin)
Lunes 19 de mayo de 2008 (mañana)

1 h 30 m

TEXT BOOKLET – INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this booklet until instructed to do so.
- This booklet contains all of the texts required for Paper 1.
- Answer the questions in the Question and Answer Booklet provided.

LIVRET DE TEXTES – INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- N'ouvrez pas ce livret avant d'y être autorisé(e).
- Ce livret contient tous les textes nécessaires à l'épreuve 1.
- Répondez à toutes les questions dans le livret de questions et réponses fourni.

CUADERNO DE TEXTOS – INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra este cuaderno hasta que se lo autoricen.
- Este cuaderno contiene todos los textos para la Prueba 1.
- Conteste todas las preguntas en el cuaderno de preguntas y respuestas.

TEKST A

SINDS WANNEER HEET EEN KRANTENJONGEN DAGBLADBEZORGER?

- Ineens ontdekte ik een trend: mensen met een rotbaan die in het zonnetje gezet worden. In Amsterdam worden nu posters verspreid met daarop een foto van een vrolijke vuilnisman. 'Bedankt Piet!' staat erop. Mensen hangen die poster op hun raam als eerbetoon aan de vuilnismannen, die onder de verzamelnaam 'Piet' worden aangesproken. Ik vind dat sympathiek.
- 5 En nu was er ook nog de verkiezing van de Dagbladbezorger van het Jaar. Ook al een beroep waarvoor je in het holst van de nacht moet opstaan en de helft van je werkende leven in fluorescerende regenkledij moet doorbrengen. Voor bijna geen geld. Dus ook een eerbetoon waard.
- 10 Sinds wanneer heet een krantenjongen trouwens 'dagbladbezorger'? Klinkt dat beter? Ik zou zelf liever krantenjongen zijn; van krantenjongen kun je miljonair worden. Van krantenbezorger volgens mij niet.
- 15 Ik dwaal af. Het theater in Amersfoort zat gisteren vol met 'dagbladbezorgers'.
- 20 Op het podium zaten de genomineerden. Dagbladbezorgers zijn opmerkelijk kort van stof, bleek uit de interviewtjes die showmaster Jan Douwe Kroeske met ze hield. Jan Douwe probeerde er nog iets van te maken. Zo ronkte hij: 'Dat ding houdt ons altijd bezig! Die rare krant, dat stuk papier!' Ook riep hij dingen als: 'Dagbladbezorgers werken in de luwte
- 35 van het leven'. Maar de bezorgers gaven geen sjoege. Zij bleven liever in de luwte van het leven. Hooguit wilden ze [- X -] opnoemen welke kranten ze bezorgden, maar verder kwam er niets uit. Eén man was wel praatgraag, en hij ontroerde me.
- 40 Hij heette Anton, was diep in de zeventig en bezorgde al vijftientig jaar de krant bij vierentwintig abonnees in zijn dorp. Nou, [- 6 -] maakte hij geen indruk mee bij de andere bezorgers. Anton werd schaamteloos uitgelachen. Vierentwintig abonnees! 'Maar die huizen liggen allemaal een kilometer [- 7 -] elkaar', zei Anton. En 's middags verzorgde hij ook nog paarden. Mijn hart brak nu echt.
- 50 De bezorgers in de zaal hadden daar minder last van, ook bij de andere genomineerden. Als iemand vertelde dat hij het NRC Handelsblad bezorgde, werd [- 8 -] snoevend gelachen. Een middagkrant! En mensen die niet op zondag De Telegraaf deden, waren ook watjes. Zondag vrij! Belachelijk!
- 55 Wat een pittige types, die bezorgers, dacht ik toen ik wegging. Zo stug. En streng.
- 60 En humeurig. En [- 9 -] bedacht ik me dat iedereen in de zaal, behalve ik en de NCR-bezorger, 's ochtends om vier uur was opgestaan.

TEKST B**OPGEPAST, DAAR ZIJN DE BESMETTELIJKE CYBERZIEKTEN****① Cyberchondria**

Cyberchonders zijn patiënten die op het internet voor zichzelf of derden een remedie zoeken tegen een al dan niet vermeende ziekte. Ofwel ze interpreteren de symptomen verkeerd en komen tot een verkeerde diagnose ofwel ze vinden op het web ogenschijnlijk fantastische remedies. Hoofdpijn en puistjes betekenen ongetwijfeld kanker. De remedie is haaienkraakbeen, om maar een voorbeeld te geven. De realiteit geeft cyberchonders uiteindelijk ongelijk, wat hen de zoektocht doet voortzetten. Meestal hebben cyberchonders wel degelijk een medisch probleem, maar kunnen ze geen onderscheid maken tussen relevante medische informatie, zuivere nonsens en de verkooppraatjes van individuen en bedrijven.

Cyberchonders dokteren vaak zelf een remedie uit of wisselen ervaringen uit met collega-cyberchonders.

② Googlestalking

Verveling en nieuwsgierigheid zijn de wortels van googlestalking. Een googlestalker voert obsessief al zijn vrienden en kennissen in als zoekterm en probeert voortdurend uit te vissen waarmee ze bezig zijn en wat ze op het internet gooien. Waar wonen ze, wat is hun telefoonnummer? Hoe doen ze het, op welke sites surfen ze en met wie chat hun dochter? Niet zelden slaan googlestalkers alle informatie op die ze over een bepaalde persoon vinden. Dossiërtjes groeien en bloeien. De redenen voor het gedrag van de googlestalkers zijn uiteenlopend: ze scheppen er genoeg in dat iemand het minder goed doet dan zij, proberen bezwarende informatie te vinden of kicken gewoon op het 'meer weten'. In extremere gevallen leggen deze stalkers hun 'slachtoffers' het vuur na aan de schenen met tekst- of fotomateriaal.

③ MySpaceritis

Ben je 2 tot 24 uur daags te vinden op populaire netwerksite www.MySpace.com, dan ben je een MySpacer. MySpace is een website waar mensen van alle leeftijden gratis een profielpagina kunnen aanmaken en in contact kunnen komen met andere gebruikers. Het is een virtuele gemeenschap met een enorm aantal 'webburgers', die onder meer weblogs, foto's, profielen en groepen bijhouden. Je kunt er een forum opstarten, commentaar leveren en sociaal contact zoeken. Momenteel kent MySpace meer dan 50 miljoen gebruikers.

MySpacers zijn dag en nacht bezig met het bijwerken van hun bladzijde met nieuws, videoclipps en andere akkefietjes. Enig exhibitionisme is hen niet vreemd. Voor velen wordt de verleiding om voortdurend op zoek te gaan naar vrienden zo groot, dat het een verslaving wordt.

TEKST C

STEELT U WEL EENS?

Tegen het eind van de avond zetten wij de tv aan voor het laatste nieuws. Want als je de sores van de tobrende wereld eens allemaal hebt gehoord, zoek je des te gretiger vergetelheid in de slaap die tenminste kans biedt op een vrolijk droompje. Nee heb je en ja kun je krijgen, als je de ogen luikt.

5 Nu hadden we de knop een beetje te vroeg ingedrukt, want er begon juist een korte uitzending van Symbiose. Het is een mooi woord, maar het doet me toch een beetje denken aan de naam van een kwaadaardige besmettelijke ziekte.

‘Hij ligt al een maand met symbiose en hij reageert op penicilline.’

10 Niettemin komen onder dit verzamelnaampje om de beurt uiteenlopende idealisten aan het woord die te incurant zijn om een eigen omroepvereniging te stichten en daarom door het bestel in deze klikjespan worden opgevangen. Nu werden wij toegesproken door een van welwillendheid schier in het niets oplossende jongeman, die zei:

‘Ik wil het vanavond met u hebben over winkeldiefstallen. U hebt allemaal wel eens iets in een winkel gestolen.’

15 Daarna zette hij uiteen dat de organisatie die hij vertegenwoordigt niet wil aanmoedigen dat je een klein winkeliertje een artikel uit de handen rukt teneinde je er vervolgens in looppas mee uit de voeten te maken. De grote warenhuizen bekeek hij echter anders. Daar ligt de boel immers opzettelijk voor het grijpen. Voor zijn doen vinnig voegde hij er aan toe:

‘Maar ze hebben wèl kassa’s waar je moet betalen!’

20 Hij stelde vervolgens dat mensen die voor de verleiding bezwijken en de kassa’s voornoemd negeren, volgens zijn organisatie niet moeten worden vervolgd maar, in eerste instantie, dienen te worden beschouwd als klanten die op rekening hebben gekocht.

Deze televisieuitzending gaf aanleiding tot de volgende conversatie:

‘Dat is een zeer oorspronkelijk standpunt,’ zei ik tegen mijn vrouw,

25 ‘maar ik maak bezwaar tegen zijn aanhef.’

‘Waarom?’

‘Nou, hij zei: U hebt allemaal wel eens iets uit een winkel gestolen. Maar ik heb nog nooit iets uit een winkel gestolen.’

‘O nee?’ vroeg ze.

30 Ze stond op, liep naar de kast en trok er een boek uit.

‘Dat geldt niet,’ riep ik.

‘Je zei toch ‘nooit’?’

Nu is ‘nooit’ een belachelijk woord in de Nederlandse taal, dat je eigenlijk nooit gebruiken moet.

35   Want wat was er aan de hand met het boek, dat mijn vrouw uit de kast trok?

Wij schreven 1942. Nederland was door de Duitsers bezet. Wij woonden in Den Haag. Op een middag kwam ik, in de Vlamingstraat, een vriend tegen, net als ik achter in de twintig. Hij zei:

‘Ik heb gisteren twee boeken van Ernst Toller op de kop getikt.’

40   ‘Waar?’ vroeg ik verbaasd.

Want Tollers werk was door de Nazi’s in het openbaar verbrand, verboden en nergens meer te krijgen.

‘Ga maar mee,’ zei mijn vriend.

45   Ik volgde hem in de binnenstad naar een boekhandel, die werd gedreven door een vurige NSB’er*. In de etalage hing een affiche, waarop stond dat je binnen een tentoonstelling kon zien van de ‘ontaarde literatuur’ die door het Derde Rijk voor eeuwig was uitgeroeid.

‘Kom maar mee,’ zei mijn vriend, ‘maar je moet het wel voorzichtig doen, hoor.’

50   We gingen naar binnen en kwamen bij een grote tafel, waarop een namaakbrandstapel met boeken was opgebouwd. Er lagen verscheidene, voor ons zeer aantrekkelijke werkjes bij. De boekhandelaar had ze waarschijnlijk van de Duitse politie gekregen. Begerig keken we er naar.

‘De Tollers heb ik al,’ fluisterde mijn vriend.

55   Ik droeg een wijde winterjas met diepe zakken en hij ook. Toen we na een kwartiertje buiten kwamen, had hij zich een roman van Stefan Zweig toegeëigend. En ik de derde druk van Kurt Tucholskys, in samenwerking met John Heartfield gemaakte, satire ‘Deutschland, Deutschland über alles’. Het is nog steeds een pronkstuk in mijn kast.

‘Nou ja ...’zei ik tegen mijn vrouw.

‘Je zei: nooit,’ hield ze vol.

Maar ik vond het een stoot onder de gordel.

60   De boekverkopers hoeven echt niet extra op me te letten. Ik zal heus betalen. En nooit jatten. Hé, daar zeg ik het wéér.

Simon Carmiggelt

---

* NSB: Nationaal Socialistische Beweging

TEKST D

WIE GROENER WOONT, IS GEZONDER

“Wonen in een groene omgeving heeft een meetbaar positief effect op onze gezondheid”, aldus onderzoeksmedewerker Verheij. “Dat vermoeden bestond al langer, maar nu is het wetenschappelijk bewezen.” Vijf jaar geleden peilde het team bij ruim 270 000 Nederlanders hun gezondheidstoestand. Uit de antwoorden blijkt dat zij zich gezonder voelen naarmate er in een straal van drie kilometer rond hun woonplaats meer groen is. Wie op het platteland woont, voelt zich doorgaans gezonder dan een stedeling. De aanwezigheid van groen zorgt voor ruim vijf procent minder gezondheidsklachten.

Moeder Natuur draagt bij tot:

*het herstel van stress, concentratiestoornissen, depressies en angstaanvallen

*een actief leven

*het uitbouwen en onderhouden van sociale contacten

*de ontwikkeling van kinderen

*de zingeving bij volwassenen

Maar waaraan is de positieve invloed van groen te danken? “Vooreerst is er het zogenaamde ‘blootstellingseffect’”, aldus Verheij. “Werken of wonen met zicht op de natuur heeft blijkbaar een rustgevend effect. Iedereen weet dat minder stress leidt tot minder gezondheidsproblemen, daarvoor hebben we niet eens echte natuur nodig. Zo is er ooit een experiment uitgevoerd waarbij een groep mensen op een hometrainer moest fietsen. Een deel van hen had uitzicht op een foto van een groene omgeving, de anderen op een foto met stadsgezicht. Na de oefening bleek de bloeddruk van de eerste groep lager. Hun recuperatievermogen was dus groter dan dat van de tweede groep. Zelfs de suggestie van groen heeft dus een aantoonbaar positief effect.”

De Amerikaan Roger Ulrich deed een vergelijkbaar onderzoek. Hij mat de herstelperiode op van ziekenhuispatiënten met uitzicht op een tuin, muur of parkeerterrein. De herstelperiode van patiënten met uitzicht op groen was merkbaar korter. Of de aanwezigheid van planten op de werkplek gunstig is, is ook al onderzocht. Verheij “Maar die resultaten kunnen we niet goed interpreteren, want in het onderzoek kregen de proefpersonen niet alleen een plant, maar ook daglicht op de werkplek. En licht heeft ook een positief effect op onze gezondheid.” Dat mensen in een groene omgeving ook een actiever leven leiden en meer sociale contacten hebben, is evenmin bewezen, maar daar bestaan volgens Verheij wel aanwijzingen voor.

Hoewel milieuactivisten al jaren waarschuwen voor de gevolgen van de verstedelijking op de volksgezondheid, neemt het groen in Nederland en Vlaanderen nog altijd af. Om het milieubewustzijn te stimuleren, wil Verheij met zijn collega's in de toekomst ook het effect van groen op het sociale veiligheidsgevoel meten, de invloed van groenvoorziening in stadswijken analyseren en nagaan wat het effect is van de aanwezigheid van volkstuintjes in verstedelijkte gebieden. “In Nederland wordt bij de bouw van ziekenhuizen alsmaar meer gezorgd voor kamers met uitzicht op een stukje natuur. In de geestelijke gezondheidszorg bestaan er al ‘helende tuinen’, waar depressieve stedelingen, drugverslaafden en mentaal gehandicapten tot rust kunnen komen.”